

Knutgubbar

I samband med Tjugondag Knut klär både barn, ungdomar och vuxna på vissa orter ut sig till så kallade Knutgubbar. Utklädseln kan variera. Ofta maskerar man sig till oigenkännlighet och går omkring i samhällena. Hus besöks för att få traktering och/eller ställa till med "bus". Även särskilda Knutbaler anordnas på vissa orter. Vår uppfattning är att traditionen numera är vanligast i vissa delar av Värmland! Stämmer detta?

Inför ett stort nordiskt forskningsprojekt om maskeringsupptåg vill vi på Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg (DAG) undersöka saken närmare. Vår målsättning är att skriva en bok om Knutgubbar och andra maskeringstraditioner i Norden. Alltsedan 1919 har vi dokumenterat traditioner, seder och bruk. Över 500000 sidor finns numera i arkivets folkminnesamlingar men knappast något alls om Knutgubbar under 1900-talet.

Vi söker därför ung som gammal, kvinna som man, svenskfödda och invandrade som vill skriva om sina minnen och tankar om Knutgubbar. Du som skriver gör en stor insats såväl för vårt forskningsprojekt och eftersom alla berättelser kommer att arkiveras också för framtida generationers intresserade! Om du vill kan du använda de nedanstående frågorna som hjälp när du skriver ned dina minnen. Givetvis får du också skriva om sådant som vi inte frågar efter.

Har du klätt ut dig till Knutgubbe? Berätta om när du sist gjorde det och i vilket sammanhang. Hur såg utklädseln ut? Skriv gärna utförligt om hur du klädde ut dig och om eventuella masker eller andra former av maskeringar. Vad gjorde du som Knutgubbe? Gjorde de som du besökte något speciellt? Fick du något? Vilka besökte du och vilka besökte du inte? Har du hört talas om "storknut" och "lillknut"? Berätta! Har du positiva eller negativa erfarenheter av att klä ut dig?

Har du fått besök av Knutgubbar? Vad gjorde de? Vad gjorde du när du fick besök av knutgubbar? Vad tyckte du om att få besök av dem?

Berätta vad du tycker om traditionen i allmänhet! Vet du om den också förekommer på andra ställen? Har traditionen förändrats, minskat, ökat eller rentav försvunnit under din livstid? Har åldern på de som klär ut sig förändrats under din livstid? Berätta! Har du hört några historier om Knutgubbar som du särskilt minns? Har organisationer, affärer eller föreningar något med traditionen att göra?

Har du några fotografier eller teckningar av Knutgubbar? Då vi inte har några fotografier och nästan inga teckningar på Knutgubbar får du gärna bifoga några som illustrerar din berättelse. Uppge i sådana fall om du vill att vi ska skicka tillbaka dem till dig och om vi får använda dem som illustrationer i böcker och på Internet.

Har du klätt ut dig vid några andra årsfester, till exempel vid påsk, Lucia eller Halloween? Skriv gärna i sådana fall något om hur det gick till då!

Du bör också skriva ned ditt namn, ditt födelseår och yrke samt din födelse- och bostadsort. Vill du vara anonym går det givetvis bra, uppge i så fall bara om du är man eller kvinna, ditt födelseår och din födelse- och bostadsort.

Oavsett om du skriver långt eller kort hjälper du oss med vårt forskningsprojekt. Vi som arbetar med projektet vid arkivet, Eva Knuts och Fredrik Skott, tackar på förhand!

Skicka dina nedskrivna minnen till: *Folkminnesavdelningen, Språk- och folkminnesinstitutet, Vallgatan 22, 411 16 Göteborg. Märk kuvertet: Frågelista 7a.*

Med vänliga hälsningar,

Fredrik Skott
arkivarie

Adress	Tel.	031-13 88 84	E-post	Postgiro
Vallgatan 22	Fax	031-13 88 70	fredrik.skott@dag.gu.se	950693-2
411 16 GÖTEBORG	Exp. tel.	031-13 88 71	Hemsida	Organisationsnr.
			www.host.gu.se/dag/	202100-1082